

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 189/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Ympäristövaliokunta (YmVM 1/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 18 §:n 2 ja 3 momentti, 32 §:n 1 momentin 2 kohta, 107 §:n 2 momentin 1 kohta, liitteen 1 taulukon 1 kohdan 4 alakohta a ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 alakohta f,
sellaisina kuin niistä ovat liitteen 1 taulukon 1 kohdan 4 alakohta a ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 alakohta f laissa 905/2020, sekä
lisätään liitteen 1 taulukon 1 kohtaan 14, sellaisena kuin se on laissa 905/2020, uusi alakohta a ja liitteeseen 4, sellaisena kuin se on laissa 905/2020, uusi kohta 9 seuraavasti:

18 §

Merta koskevat erityiset kiellot

Suomen aluevesille tai talousvyöhykkeelle ei saa upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa laskea jätettä tai muuta ainetta suomalaisesta tai ulkomaisesta aluksesta, jäällä liikkuvasta ajoneuvosta, ilma-aluksesta tai merensuojelulain 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettusta avomeriyksiköstä taikka upottaa tai hylätä alusta, avomeriyksikköä tai ilma-alusta ottaen huomioon, mitä vastaavasta

Eduskunnan vastaus EV 4/2025 vp

toimesta talousvyöhykkeen ulkopuolella säädetään merensuojelulain 7 §:n 3 momentissa. Sama koskee aineen kaatamista rannalta mereen upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa.

Ruoppausmassan sijoittamisesta vesialueelle säädetään vesilaissa.

32 §

Poikkeus eräiden jätteen käsittelytoimintojen luvanvaraisuudesta

Ympäristölupaa ei tarvita liitteen 1 taulukossa 2 olevaan 13 kohdassa tarkoitettuun jätteen ammattimaiseen tai laitospäivätoimintaan käsittelemään mainitun kohdan perusteella silloin, kun kysymyksessä on:

2) haitattomaksi käsitellyn jätevesilietteen, saostus- ja umpisäiliölietteen tai kuivakäymäläjätteen taikka haitattoman tuhkan tai kuonan hyödyntäminen ja käyttö lannoittelain (711/2022) mukaisesti;

107 §

Sovellettamisala

Lain 108—110 §:ää ei kuitenkaan sovelleta:

1) kaasutus- tai pyrolyysilaitokseen, jos jätteen lämpökäsittelyssä syntyvät kaasut tai nesteet käsitellään ennen niiden polttamista niin, että niiden polttaminen aiheuttaa vähemmän päästöjä kuin aiheutuu poltettaessa sellaisia markkinoilla saatavilla olevia vähiten saastuttavia polttoaineita, joita voitaisiin polttaa laitoksessa, ja jos muiden päästöjen kuin typen oksidien, rikin oksidien ja pölyn osalta polttaminen ei aiheuta enempää päästöjä kuin jätteen poltto tai rinnakkaispoltto;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 18 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä toukokuuta 2028. Sen liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 alakohta f ja liitteen 4 kohta 9 tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Jos liitteen 4 kohdassa 9 tarkoitetusta biokaasulaitoksesta ei ole tehty 115 a §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai sillä ei ole 4 luvussa tarkoitettua ympäristölupaa, siitä on tehtävä 115 a §:ssä tarkoitettu ilmoitus vuoden 2026 loppuun mennessä. Jos biokaasulaitosta koskeva lupahakemus on viireillä 1 päivänä tammikuuta 2026, toimivaltainen viranomainen siirtää hakemuksen käsiteltäväksi ilmoitusmenettelyssä.

Jos liitteen 4 kohdassa 9 tarkoitetulla biokaasulaitoksella on ympäristölupa, biokaasulaitos voi jatkaa toimintaansa ympäristöluvan mukaisesti. Toimivaltainen viranomainen siirtää ympäristölupahakemuksen käsiteltäväksi ilmoitusmenettelyssä silloin, kun ympäristölupaa on tarpeen muuttaa 29 tai 89 §:n mukaisesti.

LUVANVARAISET TOIMINNAT

TAULUKKO 1 Direktiivilaitokset

4. Kemianteollisuus; teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmien kemiallinen tai biologinen jalostaminen

a) Epäorgaanisten kemikaalien valmistus, kuten:

– kaasut, kuten ammoniakki, kloori tai kloorivety, fluori tai fluorivety, hiilen oksidit, rikkiyhdisteet, typen oksidit, vety (pois lukien veden elektrolyysillä tuotettu vety), rikkidioksidi, karbonyylikloridi

– hapot, kuten kromihappo, fluorivetyhappo, fosforihappo, typpihappo, kloorivetyhappo, rikkihappo, oleum, rikkihapokkeet

– emäkset, kuten ammoniumhydroksidi, kaliumhydroksidi, natriumhydroksidi

– suolat, kuten ammoniumkloridi, kaliumkloraatti, kaliumkarbonaatti, natriumkarbonaatti, perboraatti, hopeanitraatti

– epämetallit, metallioksidit tai muut epäorgaaniset yhdisteet, kuten kalsiumkarbidi, pii, piikarbidi

14. Muu toiminta

a) Vedyn tuotanto veden elektrolyysillä, kun vedyntuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa

TAULUKKO 2 Muut laitokset

13. Jätteiden ammattimainen tai laitosten käsittely sekä jätevesien käsittely

f) Muu kuin alakohdassa a, b ja e tarkoitettu jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosten, ei kuitenkaan liitteen 4 kohdassa 9 tarkoitettujen biokaasulaitosten toiminta

ILMOITUKSENVARAISET TOIMINNAT

9. Edellä 5 kohdassa tarkoitetun eläinsuojan tai sitä pienemmän eläinsuojan yhteyteen perustettava biokaasulaitos, jossa käsitellään sellaista lantaa, kasviperäistä rehujätettä, maitohuoneen ja eläintenpitotilojen pesuvettä sekä elintarvikkeeksi kelpaamatonta maitoa, joka on syntynyt kyseisessä eläinsuojassa. Biokaasulaitoksessa saa lisäksi käsitellä maa- ja metsätaloudessa syntyvää ympäristölle ja terveydelle haitatonta luonnonainesta sisältävää jätettä. Biokaasulaitoksessa saa käsitellä jätettä yhteensä alle 20 000 tonnia vuodessa.

Laki

jätelain 118 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jätelain (646/2011) 118 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 714/2021, seuraavasti:

118 §

Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteistä, jos kysymyksessä on:

5) elintarviketeollisuuden toiminta, joka on ympäristönsuojelulain mukaan ilmoituksenvaraista, tai ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdassa 9 tarkoitetun biokaasulaitoksen toiminta;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

ympäristövahinkorahastosta annetun lain liitteen 1 kohdan D muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristövahinkorahastosta annetun lain (1262/2022) liitteen 1 kohdan D alakohta 4 ja
lisätään liitteen 1 kohtaan D uusi 12 alakohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 4/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20 ____.

VUOSITTAINEN YMPÄRISTÖVAHINKOMAKSU

D. Maksuluokka 4	2 700 euroa
------------------	-------------

4. KEMIANTEOLLISUUS

Teollisessa mittakaavassa tapahtuva, alla mainittujen aineiden tai aineryhmien kemiallinen tai biologinen jalostaminen

a) Epäorgaanisten kemikaalien valmistus, kuten:

– kaasut, kuten ammoniakki, kloori tai kloorivety, fluori tai fluorivety, hiilen oksidit, rikkiyhdisteet, typen oksidit, vety (pois lukien veden elektrolyysillä tuotettu vety), rikkidioksidi, karbonyylikloridi

– hapot, kuten kromihappo, fluorivetyhappo, fosforihappo, typpihappo, kloorivetyhappo, rikkihappo, oleum, rikkihapokkeet

– emäkset, kuten ammoniumhydroksidi, kaliumhydroksidi, natriumhydroksidi

– suolat, kuten ammoniumkloridi, kaliumkloriatti, kaliumkarbonaatti, natriumkarbonaatti, perboraatti, hopeanitraatti

– epämetallit, metallioksidit tai muut epäorgaaniset yhdisteet, kuten kalsiumkarbidi, pii, piikarbidi

b) Orgaanisten kemikaalien valmistus, kuten:

– yksinkertaiset hiilivedyt (suoraketjuiset tai rengasrakenteiset, tyydyttyneet tai tyydyttämättömät, alifaattiset tai aromaattiset)

– happea sisältävät hiilivedyt, erityisesti alkoholit, aldehydit, ketonit, karboksyylihapot, esterit ja esterien seokset, asetaatit, eetterit, peroksidit ja epoksihartsit

– rikin hiilivedyt

– typen hiilivedyt, erityisesti amiinit, amidit, typpipitoiset yhdisteet tai nitraatit, nitrilit, syanaatit, isosyanaatit

Eduskunnan vastaus EV 4/2025 vp

- fosforia sisältävät hiilivedyt
- halogenoidut hiilivedyt
- organometalliyhdisteet
- muovit (polymeerit, synteettiset kuidut, selluloosapohjaiset kuidut)
- synteettiset kumit
- väriaineet ja pigmentit
- pinta-aktiiviset aineet

c) Öljyn- tai kaasunjalostamo

d) Kasvinsuojeluaineiden tai biosidien tuotanto

e) Räjähdeiden tuotanto

f) Fosfori-, typpi- tai kaliumpohjaisiin raaka-aineisiin perustuvien lannoitteiden (lannoitteet sisältävät joko yhtä ainetta tai niiden seosta) valmistus

g) Lääkeaineita sisältävien tuotteiden, myös välituotteiden, tuotanto

12. MUU TOIMINTA

Vedyn tuotanto veden elektrolyysillä, kun vedyntuotantokapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa

Helsingissä 21.2.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri